TILLÆG 2A

GUDS NAVN I NT

„At kende Guds navn er det elementære udtryk for gudsdyrkelse. At kende Guds navn er den vigtigste betingelse for at kunne tilbede ham, som han har krav på.“[117]

Stod Guds egennavn oprindeligt i NT? Og burde det i bekræftende fald gengives, selv om der endnu ikke er fundet et eneste håndskrift af NT, som kan bekræfte påstanden? Guds navn, som på hebraisk blev skrevet יהוה (*jod-he-waw-he* – læst fra højre mod venstre), forefindes hen imod 7000 gange i *Biblia Hebraica,* den masoretiske hebraiske bibel. Almindeligvis kaldes det *tetragrammet*, hvilket betyder „[ordet/navnet] på 4 bogstaver“, og transskriberes enten „JHVH“, „JHWH“ eller „YHWH“. Når det på dansk skrives fuldt ud, er det gerne som „Jehova“, „Jahve“ eller – som det nyeste herhjemme – „Jahwæ“[118]. Den oprindelige udtale kendes imidlertid ikke.

Når nu Guds navn står henved 7000 gange i GT, virker det overraskende, at det skulle efterfølges af et NT, som ikke har Guds navn stående blot én eneste gang. Man har imidlertid blandt Dødehavsskrifterne fundet *Septuaginta*-fragmenter fra 2.-1. årh. f.v.t. og frem til i hvert fald 2. årh. e.v.t., hvor Guds navn hyppigt står *med hebraiske bogstaver* i denne græske oversættelse af GT,[119] som påbegyndtes i 3. årh. f.v.t. under Ptolemæus Philadelphus.[120] Den lærde Hieronymus (ca. 400 e.v.t.), som på opfordring af pave Damasos 1. påbegyndte en ny oversættelse af Bibelen fra hebraisk og græsk til latin, fortalte, at der på hans tid var uvidende personer, som – når de stødte på Navnet *Septuaginta* – troede, at det skulle udtales „Pipi“, fordi de hebraiske bogstaver lignede de græske bogstaver pi-iota-pi-iota (: **Π Ι Π Ι**).[121] Altså må navnet have stået der! Det lader til, at overtro, tradition og/eller dogmatisme fik afskriverne af NT-skrifterne til at luge Guds navn ud og erstatte det med uspecifikke generiske ord som „Gud“ og „Herren“.[122]

---

[117] Citat af J. Høgenhaven fra *Gad*, s. 564 under *Navn, navngivning*.

[118] PO2001: *Introduktion*, s. 187 ff.

[119] De jødiske *LXX*-håndskrifter, som var til rådighed for de kristne skribenter i det 1. årh. e.v.t., indeholdt tetragrammet skrevet med de hebraiske bogstaver i den græske tekst (eller forkortelsen *Ιαω*) indtil i hvert fald 150 e.v.t. Derfor er det „mere end sandsynligt“, mener George Howard, „at de tidligste NT-skrifter *oprindeligt har indeholdt navnet* på samme måde“ (*Name, BAS marts 1978*). Rabbi Tarfon (*Shabbat 116b*) havde mellem år 90 og 130 e.v.t. store kvaler med at destruere kætterske (: kristne) skrifter, *„som indeholdt tetragrammet“ (Gertoux, s. 130).* I visse andre håndskrifter har afskriverne gjort mellemrum – lakuner – med *plads* til navnet (Howard: *Name,* BAS 1978, se Tillæg 2B). Se i øvrigt PO2001: *Introduktion*, s. 187 ff.

[120] Ptolemæus Philadelphus (ægyptisk konge fra 283-246 f.v.t.) sponsorerede oversættelsen af de hebraiske skrifter til koinē´-græsk til gavn for de mange jøder, som ikke var fortrolige med hebraisk. Koinē´-græsk var det såkaldte *lingua franca* (det officielle sprog/forretningssproget) i Alexandria. Alexandrias bibliotek var dengang det største i den hellenistiske verden med dets ca. 500.000 værker. – Josephus: *Oldtidshistorien* 12.2.1.

[121] I en kommentar af Hieronymus til Salme 8. En biskop ved navn Paulus af Tella kom jo nok af samme grund til at kalde Gud *PIPI* i sin syriske oversættelse af *Septuaginta* fra 616 e.v.t. (*Gertoux*, s. 144, 145)

[122] Generisk: at betegne en art, klasse eller gruppe i mods. til den enkelte ting eller det enkelte individ. I 2. og 3. årh. e.v.t. blev der foretaget *bevidste forvanskninger* af Skriften af dogmatiske grunde, mener Ehrman: *Corruption.* (Hvorvidt dette indbefattede fjernelsen af Navnet, vides ikke med sikkerhed, men et stort stridsspørgsmål i den tid gjaldt forholdet mellem Faderen og Sønnen, og det er en kendsgerning, at den retning, som gik af med sejren, betragtede det som utilstedeligt at udtale Guds navn!)